

TILSKIPUN EVRÓPUÞINGSINS OG RÁÐSINS 2014/61/ESB

2030/EES/49/26

frá 15. maí 2014

um ráðstafanir til að lækka kostnað við uppbyggingu á háhraða rafrænum fjarskiptanetum (*)

EVROPUPINGIÐ OG RÁÐ EVRÓPUSAMBANDSINS HAFA,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins, einkum 114. gr.,

með hliðsjón af tillögu framkvæmdastjórnarinnar,

eftir að hafa lagt drög að lagagerð fyrir þjóðþingin,

með hliðsjón af álitum efnahags- og félagsmálanefndar Evrópusambandsins (1),

með hliðsjón af álitum svæðanefndarinnar (2),

í samræmi við almenna lagasetningarmeðferð (3),

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Með stafrænu hagkerfi er innri markaðurinn að breytast á veigamikinn hátt. Með nýjungum sínum, hraða og viðskiptum yfir landamæri gefur það möguleika á enn frekari samruna innri markaðarins. Sýn Sambandsins er stafrænt hagkerfi sem tryggir sjálfbærar, efnahagslegar og félagslegar bætur sem grundvallast á nútímalegri þjónustu á Netinu og hraðri Nettengingu. Hágæða stafrænt grunnvirki rennur stöðum undir nánast öll svið nútíma- og nýsköpunarhagkerfis og er skipulagslega mikilvægt hvað varðar félagslega samheldni og samheldni milli svæða. Því verða allir borgarar, sem og einkageirinn og hið opinbera, að hafa möguleika á að vera hluti af stafræna hagkerfinu.
- 2) Aðildarríkin viðurkenna mikilvægi útbreiðslu (e. *roll-out*) háhraðanets og hafa í því skyni stutt við metnaðarfull markmið tengd háhraðaneti, sem sett eru fram í orðsendingu framkvæmdastjórnarinnar, sem ber titilinn „Stafræn áætlun fyrir Evrópu — Stafræn tækni sem drifkraftur fyrir vöxt í Evrópu“ („Stafræna áætlunin“), nánar tiltekið að gefa öllum Evrópubúum aðgang að hefðbundnu breiðbandi fyrir 2013 og að tryggja að fyrir 2020 hafi allir Evrópubúar aðgang að mun meiri nethraða, eða yfir 30 megabíttum á sekúndu, og að a.m.k. 50% evrópskra heimila í Sambandinu verði áskrifendur að Nettengingu sem er yfir 100 megabíttum á sekúndu (Mb/s).
- 3) Í ljósi hraðrar tækniþróunar, veldisvaxtar í umferð á háhraðanetum og aukinni eftirspurn eftir rafrænni þjónustu, ættu þau markmið sem mælt er fyrir um í Stafrænu áætluninni að teljast algert lágmark og ætti Sambandið að miða að metnaðarfullri markmiðum tengdum háhraðaneti til að ná fram meiri vexti, samkeppnishæfni og framleiðni. Með tilliti til endurskoðunar á þessari tilskipun ætti framkvæmdastjórnin að meta hvort og hvernig þessi tilskipun getur frekar stuðlað að því markmiði.

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjútíð. ESB L 155, 23.5.2014, bls. 1. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 152/2018 frá 6. júlí 2018 um breytingu á XI. viðauka (Rafræn fjarskipti, hljóð- og myndmiðlun og upplýsingasamfélagið) við EES-samninginn (bíður birtingar).

(1) Stjútíð. ESB C 327, 12.11.2013, bls. 102.

(2) Stjútíð. ESB C 280, 27.9.2013, bls. 50.

(3) Afstaða Evrópuþingsins frá 15. apríl 2014 (hefur enn ekki verið birt í *Stjórnartíðindum*) og ákvörðun ráðsins frá 8. maí 2014.

- 4) Í Stafrænu áætluninni var enn fremur bent á að þörf væri á stefnum til að lækka kostnað við uppbyggingu háhraðanets á öllu yfirráðasvæði Sambandsins, þ.m.t. viðeigandi skipulagning og samhæfing og að draga úr stjórnsýsluálagi. Í því samhengi verður byrjunarfjárfesting aðildarríkjanna að vera umtalsverð til að hægt sé að deila efnislegum grunnvirkjum. Um leið og markmið Stafrænu áætlunarinnar eru höfð til hliðsjónar og tekið er mið af þeirri umtalsverðu skerðingu sem orðið hefur á fjármagninu sem ætlað er fyrir háhraðatengingu gegnum Sjóðinn fyrir samtengda Evrópu, sem komið var á fót með reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 1316/2013 ⁽¹⁾, ættu aðildarríki, til að uppfylla markmið þessarar tilskipunar, að geta notað fjármagn Sambandsins sem stendur til boða samkvæmt gildandi ákvæðum Sambandsins.
- 5) Lækkun kostnaðar við uppbyggingu á háhraða rafrænum fjarskiptanetum myndi einnig stuðla að stafvæðingu hins opinbera, gera stafræn vogunaráhrif í öllum greinum atvinnulífsins möguleg sem og lækka kostnað fyrir opinbera stjórnsýslu og gera þjónustu við borgara skilvirkari.
- 6) Með tilliti til þess að þörf er á aðgerðum á vettvangi Sambandsins til efla útbreiðslu háhraðatengingar, m.a. með því að lækka kostnað fyrir háhraðagrunnvirki eins og fram kemur í niðurstöðu fundar leiðtoga ráðsins frá 13.-14. desember 2012, er lögð áhersla á það í orðsendingu framkvæmdastjórnarinnar með yfirskriftinni „Stefna um innri markað II“ að þörf er á frekara átaki til að uppfylla fljótt þau markmið sem mælt er fyrir um í Stafrænu áætluninni, m.a. með því að fjalla um áskoranir sem tengjast fjárfestingum í háhraðaneti.
- 7) Útbreiðsla á föstum og þráðlausum háhraða rafrænum fjarskiptanetum í öllu Sambandinu krefst töluverðra fjárfestinga, en verulegur hluti af því er kostnaður við mannvirkjagerð. Með því að takmarka kostnaðarsama mannvirkjagerð yrði útbreiðsla háhraðaneta skilvirkari.
- 8) Stóran hluta af þessum kostnaði má rekja til óskilvirkni í útbreiðsluferlinu sem tengist notkun á fyrirliggjandi, óvirkum grunnvirkjum (s.s. lögnum, pípum, mannopum, tengikössum, stólpum, möstrum, loftnetsbúnaði, turnum og öðrum stuðningsmannvirkjum), flöskuhálsnum í tengslum við samhæfingu í mannvirkjagerð, þþyngjandi stjórnsýslumeðferð við leyfisveitingu og flöskuhálsnum í tengslum við uppbyggingu á netum í byggingum, sem leiða til mikilla fjárhagslegra hindrana, einkum í dreifbýli.
- 9) Þess er vænst að aðgerðir, sem miða að því að nýta fyrirliggjandi grunnvirki með skilvirkari hætti og lækka kostnað og draga úr hindrunum í tengslum við nýja mannvirkjagerð, muni stuðla mjög að því að tryggja hraða og víðtæka uppbyggingu á háhraða rafrænum fjarskiptanetum en um leið viðhalda virkri samkeppni án þess að hafa neikvæð áhrif á öryggi þeirra opinberu grunnvirkja sem til eru og snurðulausan rekstur þeirra.
- 10) Sum aðildarríki hafa samþykkt ráðstafanir sem ætlaðar eru til að lækka kostnað við útbreiðslu háhraðanets. Slíkar aðgerðir eru þó fáar og dreifðar. Aukin beiting þessara ráðstafana innan Sambandsins gæti haft umtalsverð áhrif á að koma á rafrænum innri markaði. Þar að auki kemur mismunur á kröfum samkvæmt reglum stundum í veg fyrir samvinnu á milli veitukerfa og getur skapað tálma fyrir innkomu nýrra rekstraraðila neta og nýrra viðskiptatækifæra, hindrað þróun innri markaðar fyrir notkun og uppbyggingu á efnislegum grunnvirkjum fyrir háhraða rafræn fjarskiptanet. Að lokum virðast framtaksverkefni aðildarríkjanna ekki alltaf vera heildstæð; hins vegar er nauðsynlegt að grípa til aðgerða í öllu útbreiðsluferlinu og þvert á geira til að ná fram samræmdum og umtalsverðum áhrifum.
- 11) Þessi tilskipun miðar að því að mæla fyrir um tiltekin lágmarksréttindi og -skyldur sem gilda innan Sambandsins til að auðvelda útbreiðslu á háhraða rafrænum fjarskiptanetum og samræmingu þvert á atvinnugreinar. Þetta ætti að tryggja jöfn lágmarkssamkeppnisskilyrði en í samræmi við nálægðarregluna ætti þetta ekki að hafa áhrif á gildandi bestu starfsvenjur og ráðstafanir, sem samþykktar eru á lands- og staðbundnum vettvangi og sem leiða af sér fleiri ítarleg ákvæði og skilyrði sem og viðbótarráðstafanir sem styðja þessi réttindi og skyldur.
- 12) Í samræmi við meginregluna um *sérlög* gildir það að þegar sértækari stjórnvaldsráðstafanir, sem samræmast lögum Sambandsins, eiga við þá ættu þær að ganga framur lágmarksréttindum og -skyldum sem kveðið er á um í þessari tilskipun. Því ætti þessi tilskipun ekki að hafa áhrif á regluramma Sambandsins um rafræn fjarskipti sem settur er fram í

(1) Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 1316/2013 frá 11. desember 2013 um að koma á fót sjóði fyrir samtengda Evrópu, um breytingu á reglugerð (ESB) nr. 913/2010 og um niðurfellingu á reglugerðunum (EB) nr. 680/2007 og (EB) nr. 67/2010 (Stjtíð. ESB L 348, 20.12.2013, bls. 129).

tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2002/21/EB ⁽¹⁾ sem og tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2002/19/EB ⁽²⁾, tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2002/20/EB ⁽³⁾, tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2002/22/EB ⁽⁴⁾ og tilskipun framkvæmdastjórnarinnar 2002/77/EB ⁽⁵⁾, þ.m.t. á landsráðstafanir sem samþykktar eru samkvæmt þeim reglum, s.s. tilteknar samhverfar eða ósamhverfar stjórnvaldsráðstafanir.

- 13) Það getur verið töluvert árangursríkara fyrir rekstraraðila rafrænna fjarskiptaneta, einkum nýja rekstraraðila, að endurnota fyrirbyggjandi efnisleg grunnvirki, þ.m.t. annarra veitukerfa, vegna útbreiðslu á rafrænum fjarskiptanetum, einkum á svæðum þar sem engin hentug rafræn fjarskiptanet eru fyrir hendi eða þar sem ef til vill er ekki hagkvæmt að byggja upp ný efnisleg grunnvirki. Þar að auki gætu samlegðaráhrif þvert á geira minnkað umtalsvert þörfina fyrir mannvirkjagerð vegna uppbyggingar á rafrænum fjarskiptanetum og þar með einnig félagslegan og umhverfistengdan kostnað sem tengist þeim, s.s. mengun, ónæði og umferðarteppur. Því ætti þessi tilskipun ekki aðeins að gilda um veitendur almennra fjarskiptaneta heldur alla eigendur eða handhafa afnotaréttar, í seinna tilvikinu án þess að það hafi áhrif á eignarétt þriðja aðila, að stórum efnislegum grunnvirkjum sem hafa allsherjar útbreiðslu og henta til að hýsa tiltekna þætti rafræns fjarskiptanets, s.s. efnisleg net til að afhenda raforku, gas og vatn, fyrir skól- og frárennisliskerfi, hitun og flutningaþjónustu.
- 14) Í því skyni að bæta uppbyggingu á háhraða rafrænum fjarskiptanetum á innri markaðinum, ætti í þessari tilskipun að mæla fyrir um réttindi veitenda almennra fjarskiptaneta til að fá aðgang að efnislegum grunnvirkjum án tillits til staðsetningar þeirra, samkvæmt réttlátum og sanngjörnum skilmálum í samræmi við eðlilega beitingu eignaréttar. Sú skylda að veita aðgang að efnislegum grunnvirkjum ætti ekki að hafa áhrif á réttindi eiganda lóðarinnar eða byggingarinnar þar sem grunnvirkið er staðsett.
- 15) Vegna þess að efnisleg grunnvirki eins nets eru ekki ólík efnislegum grunnvirkjum annars nets geta þau oft hýst margvíslega þætti rafrænna fjarskiptaneta á sama tíma, þ.m.t. veitt aðgang að háhraðanetþjónustu með a.m.k. 30 Mb/s hraða í samræmi við meginregluna um tæknilegt hlutleysi, án þess að hafa áhrif á meginþjónustuna og með sem minnstum aðlögunarkostnaði. Að meginreglu til er því hægt að nota efnislegt grunnvirki, sem aðeins er ætlað að hýsa aðra netþætti án þess að verða sjálft virkur netþáttur, s.s. ef um er að ræða svartan ljósleiðara, til að rúma rafræna fjarskiptakapla, rafrænan fjarskiptabúnað eða aðra þætti í tengslum við rafrænt fjarskiptanet, án tillits til raunverulegrar notkunar efnislega grunnvirkisins eða eignarhalds, ef eigandi grunnvirkisins hefur ekki áhyggjur af öryggissjórnarmiðum eða ef framtíðarviðskipti hans eru ekki í hættu. Að meginreglu til er einnig hægt að nota efnisleg grunnvirki, sem notuð eru fyrir almenn fjarskiptanet, til að rúma þætti úr öðrum netum og því geta aðildarríkin kosið að beita meginreglunni um gagnkvæmni í viðeigandi tilvikum og heimilað almennum rekstraraðilum fjarskiptaneta að bjóða aðgang að sínum netum í tengslum við uppbyggingu á öðrum netum. Án þess að hafa áhrif á tiltekna almannahagsmuni sem tengjast veitingu aðalþjónustunnar, ætti að hvetja til samvirkni milli rekstraraðila neta til að stuðla að því að ná markmiðum Stafrænu áætlunarinnar á sama tíma.
- 16) Þessi tilskipun ætti ekki að hafa áhrif á neinar sérstakar verndarráðstafanir sem þörf er á til að tryggja öryggi og lýðheilsu, netöryggi og heildstæði neta, einkum mikilvægra grunnvirkja, og til að tryggja að aðalþjónustan, sem rekstraraðili netsins veitir, verði ekki fyrir áhrifum, einkum hvað varðar veitukerfi fyrir neysluvatn, en hins vegar gætu almennar reglur í landslöggjöf, sem banna rekstraraðilum neta að semja um aðgang að efnislegum grunnvirkjum til veitenda rafrænna fjarskiptaneta, komið í veg fyrir stofnun markaðar fyrir aðgang að efnislegum grunnvirkjum. Því ætti að fella niður slíkar almennar reglur. Um leið ættu þær ráðstafanir sem settar eru fram í þessari tilskipun ekki að hafa áhrif á möguleika aðildarríkjanna á að gera það fýsilegra fyrir rekstraraðila veitukerfa að veita aðgang að grunnvirkjum með því að undanskilja tekjurnar af þeirri þjónustu, sem liggja til grundvallar útreikningi á gjaldskrá endanlegra notenda fyrir aðalstarfsemi rekstraraðila veitukerfa, í samræmi við gildandi lög Sambandsins.

(1) Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2002/21/EB frá 7. mars 2002 um sameiginlegan reglum um rafræn fjarskiptanet og -þjónustu (rammatilskipun) (Stjtið. EB L 108, 24.4.2002, bls. 33).

(2) Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2002/19/EB frá 7. mars 2002 um aðgang að rafrænum fjarskiptanetum og samtengingu þeirra og tilheyrandi aðstöðu (tilskipun um aðgang) (Stjtið. EB L 108, 24.4.2002, bls. 7).

(3) Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2002/20/EB frá 7. mars 2002 um heimild fyrir rafrænum fjarskiptanetum og -þjónustu (heimildartilskipun) (Stjtið. EB L 108, 24.4.2002, bls. 21).

(4) Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2002/22/EB frá 7. mars 2002 um alþjónustu og réttindi notenda að því er varðar rafræn fjarskiptanet og -þjónustu (tilskipun um alþjónustu) (Stjtið. EB L 108, 24.4.2002, bls. 51).

(5) Tilskipun framkvæmdastjórnarinnar 2002/77/EB frá 16. september 2002 um samkeppni á mörkuðum fyrir rafræn fjarskiptanet og þjónustu (Stjtið. EB L 249, 17.9.2002, bls. 21).

- 17) Rekstraraðila neta er heimilt að synja um aðgang að tilteknum efnislegum grunnvirkjum af hlutlægum ástæðum. Einkum getur efnislegt grunnvirki verið tæknilega óhentugt vegna sérstakra aðstæðna að því er varðar grunnvirki sem hefur verið óskað eftir aðgangi að, s.s. vegna vöntunar á rými á þeim tíma eða vegna þarfa á rými í framtíðinni sem sýnt er fram á með fullnægjandi hætti, t.d. með fjárfestingaráætlunum sem eru aðgengilegar öllum. Við sérstakar aðstæður getur sameiginleg notkun á grunnvirki teft í tvísýnu öryggi eða lýðheilsu, heildstæði neta og netöryggi, þ.m.t. mikilvægra grunnvirkja, eða getur stofnað í hættu veitingu þjónustu, sem einkum er veitt í gegnum sama grunnvirkið. Ef rekstraraðili nets veitir nú þegar aðgang að efnislegu netgrunnvirki í heildsölu, sem myndi uppfylla þarfir aðgangsbeiðanda (e. *access seeker*), gæti aðgangur að undirliggjandi efnislegu grunnvirki haft óhagstæð efnahagsleg áhrif á viðskiptalíkan rekstraraðilans og fjárfestingarhvatna og jafnframt hugsanlega leiða af sér óþarfa tvöföldun á netþáttum. Samtímis gildir það að ef lagðar eru á aðgangsskyldur að efnislegu grunnvirki samkvæmt regluramma Sambandsins um rafræn fjarskipti, s.s. skyldur fyrirtækja sem hafa verulegan markaðsstyrk, þá fellur slíkt þegar undir sértækar lagalegar skuldbindingar, sem þessi tilskipun hefur ekki áhrif á.
- 18) Ef fyrirtæki, sem bjóða fram eða hafa heimild til að bjóða fram almenn fjarskiptanet, óska eftir aðgangi á tilgreindu svæði ættu rekstraraðilar neta að bjóða samnýtingu á búnaði sínum samkvæmt réttmætum og sanngjörnum skilmálum og skilyrðum, einkum að því er varðar verð, nema aðgangi sé neitað af hlutlægum ástæðum. Með hliðsjón af aðstæðum þá gætu nokkrir þættir haft áhrif á skilyrðin fyrir slíkum aðgangi, t.d.: viðbótarkostnaður vegna viðhalds og breytinga, fyrirbyggjandi verndarráðstafanir, sem gera þarf til að takmarka neikvæð áhrif á öryggi og heildstæði neta, fyrirkomulag vegna bótaábyrgðar ef um skemmdir er að ræða, notkun opinberra styrkja til að byggja grunnvirkið, þ.m.t. sérstakir skilmálar og skilyrði sem tengjast styrknum eða kveðið er á um samkvæmt landslögum í samræmi við lög Sambandsins, getan til að afhenda eða veita aðstöðu í grunnvirki til að uppfylla skyldur um veitingu opinberra þjónustu, takmarkanir sem stafa af landsákvæðum, sem miða að umhverfisvernd, lýðheilsu og almannaöryggi eða til að uppfylla markmið borgar- og byggðaskipulags.
- 19) Ef ágreiningur kemur upp í viðskiptaviðræðunum um tæknileg og viðskiptaleg skilyrði ætti hvor málsaðili um sig að geta leitað til landsbundinnar nefndar um lausn ágreiningsmála til að fyrirskipa lausn fyrir aðilana til að komast hjá því að lausn verði hafnað á óréttmætum grundvelli eða að sett séu ósanngjörn skilyrði. Við ákvörðun á verði fyrir aðgang ætti nefndin um lausn ágreiningsmála að tryggja að veitandi aðgangs hafi sanngjarnt tækifæri til að endurheimta kostnaðinn, sem stofnað var til við það að veita aðgang að efnislegum grunnvirkjum hans, að teknu tilliti til sérstakra landsbundinna skilyrða og gjaldskrármynsturs sem komið var á til að gefa sanngjarnt tækifæri á að endurheimta kostnað að teknu tilliti til fyrri úrræða landsbundinna stjórnvalda. Við það ætti nefndin um lausn ágreiningsmála einnig að taka tillit til þeirra áhrifa sem sá aðgangur sem óskað er eftir hefur á viðskiptaáætlun veitanda aðgangs, þ.m.t. fjárfestingar veitanda aðgangs, einkum fjárfestingar í efnislega grunnvirkinu sem sóst er eftir aðgangi að. Í því sérstaka tilviki þar sem veitendur almennra fjarskiptaneta fá aðgang að efnislegu grunnvirki getur fjárfesting í slíku grunnvirki stuðlað beint að markmiðum Stafrænu áætlunarinnar og ófrjáls afnot geta haft áhrif á samkeppni á síðari stigum. Þess vegna ætti hvers kyns aðgangsskylda að taka fullt tillit til þess hvort þessar fjárfestingar séu fjárhagslega hagkvæmar á grundvelli áhættulýsingar þeirra, tímaáætlunar fyrir arðsemi fjárfestinga, áhrifa sem aðgangur hefur á samkeppni á síðari stigum og af þessum sökum á verð og arðsemi fjárfestinga, afskrifta á neteignum á þeim tíma sem aðgangsbeiðnin er lögð fram, greiningar á viðskiptatækifærum, sem liggur til grundvallar fjárfestingarinnar, einkum í tengslum við efnislegu grunnvirkinn sem notuð eru til að veita háhraða rafræna fjarskiptabjónustu, og möguleika á sameiginlegri uppbyggingu, sem aðgangsbeiðanda var áður boðið.
- 20) Til að geta skipulagt uppbyggingu á háhraða rafrænum fjarskiptanetum á skilvirkan hátt og til að tryggja sem hagkvæmasta notkun á fyrirliggjandi grunnvirkjum sem henta til útbreiðslu á rafrænum fjarskiptanetum, ættu fyrirtæki, sem bjóða eða hafa heimild til að bjóða almenn fjarskiptanet, að geta fengið aðgang að lágmarksupplýsingum um þau efnislegu grunnvirki sem eru til staðar á uppbyggingarsvæðinu. Slíkar lágmarksupplýsingar ættu að gera kleift að meta möguleikana á að nota fyrirliggjandi grunnvirki á tilgreindu svæði, sem og að draga úr tjóni á fyrirliggjandi efnislegum grunnvirkjum. Í ljósi fjölda hagsmunaaðila og til að auðvelda aðgang að þessum upplýsingum, einnig þvert á geira og yfir landamæri, ætti að gera slíkar lágmarksupplýsingar aðgengilegar í gegnum miðlæga upplýsingaþjónustu. Þessi miðlæga upplýsingaþjónusta ætti að veita aðgang að lágmarksupplýsingum sem þegar eru aðgengilegar á rafrænu formi, með fyrirvara um takmarkanir til að tryggja netöryggi og heildstæði neta, einkum mikilvægra grunnvirkja, eða til að vernda lögmat rekstrar- og viðskiptaleyndarmál.
- 21) Í þessari tilskipun ætti ekki að leggja neinar nýjar kortlagningarskyldur á aðildarríkin heldur ætti í henni að kveða á um að lágmarksupplýsingar, sem aðilar hjá hinu opinbera hafa þegar safnað saman og eru aðgengilegar á rafrænu formi í samræmi við landsbundin framtaksverkefni sem og lögum Sambandsins, s.s. tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins

2007/2/EB ⁽¹⁾, séu gerðar aðgengilegar miðlægu upplýsingaþjónustunni, t.d. með tengli. Þetta myndi gefa veitendum almennra fjarskiptaneta samræmdan aðgang að upplýsingum um efnisleg grunnvirki og um leið tryggja öryggi og heildstæði slíkra upplýsinga, einkum hvað varðar mikilvæg landsbundin grunnvirki. Það að slíkar upplýsingar séu gerðar aðgengilegar ætti ekki að hafa áhrif á þær kröfur um gagnsæi sem þegar gilda um endurnotkun upplýsinga frá hinu opinbera, samkvæmt tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2003/98/EB ⁽²⁾. Ef upplýsingar, sem eru aðgengilegar hinu opinbera, tryggja ekki nægilega þekkingu á fyrirliggjandi efnislegum grunnvirkjum á tilgreindu svæði eða af ákveðinni gerð, ættu rekstraraðilar neta að gera upplýsingarnar aðgengilegar fyrirtækjum, sem bjóða fram eða hafa heimild til að bjóða fram almenn fjarskiptanet.

- 22) Ef þessar lágmarksupplýsingar eru ekki aðgengilegar í gegnum miðlægu upplýsingaþjónustuna ætti engu að síður að tryggja möguleikann á að fyrirtæki, sem bjóða fram eða hafa heimild til að bjóða fram almenn fjarskiptanet, geti með beinum hætti krafist slíkra tilgreindra upplýsinga frá hvaða rekstraraðila nets sem er á viðkomandi svæði. Ef beiðnin er þar að auki sanngjörn, einkum ef hún er nauðsynleg með tilliti til möguleikans á samnýtingu á fyrirliggjandi efnislegum grunnvirkjum eða til að samræma mannvirkjagerð, ætti að gefa fyrirtækjum, sem bjóða eða hafa heimild til að bjóða almenn fjarskiptanet, kost á því að gera vettvangskönnun og óska eftir upplýsingum um áætlaða mannvirkjagerð samkvæmt skilyrðum sem eru gagnsæ, hófleg og án mismununar og án þess að hafa áhrif á þær verndarráðstafanir sem samþykktar eru til að tryggja netöryggi og heildstæði neta, eða til að vernda trúnað og rekstrar- og viðskiptaleyndarmál. Hvetja ætti til þess að rekstraraðilarnir sjálfir eða fyrir milligöngu miðlægra upplýsingaþjónusta tryggi aukið gagnsæi með tilliti til áætlaðrar mannvirkjagerðar, einkum á svæðum þar sem nýtingin er mest, með því að senda slíkar upplýsingar áfram til viðurkenndra rekstraraðila, ef þær liggja fyrir.
- 23) Komi upp ágreiningur varðandi aðgang að upplýsingunum um efnisleg grunnvirki með það fyrir augum að byggja upp háhraða rafræn fjarskiptanet ætti nefndin um lausn ágreiningsmála að geta leyst slíkan ágreining með bindandi ákvörðun. Úrskurðir nefndarinnar ættu í öllum tilvikum ekki að hafa áhrif á möguleika málsaðila til að vísa málinu fyrir dómstóla.
- 24) Samhæfing í mannvirkjagerð sem tengist efnislegum grunnvirkjum getur tryggt umtalsverðan sparnað og lágmarkað óþægindin á svæðinu sem verður fyrir áhrifum vegna uppbyggingar á nýjum rafrænum fjarskiptanetum. Af þessum sökum ætti að banna reglutakmarkanir sem koma að jafnaði í veg fyrir samningaviðræður á milli rekstraraðila neta um samræmingu á slíkri mannvirkjagerð með það fyrir augum að byggja einnig upp háhraða rafræn fjarskiptanet. Ef um er að ræða mannvirkjagerð sem ekki er fjármögnuð úr opinberum sjóðum, ætti þessi tilskipun ekki að hafa áhrif á það að hagsmunaaðilarnir geri með sér samkomulag um samhæfingu í mannvirkjagerð samkvæmt þeirra eigin fjárfestinga- og viðskiptaáætlunum og þeirri tímasetningu sem þeir velja sér.
- 25) Þegar mannvirkjagerð er að öllu leyti eða að hluta til fjármögnuð með almannafé ætti framkvæmdin að miða að því að hámarka sameiginlegt notagildi með því að nýta jákvæð úthrif þvert á geira og tryggja jöfn tækifæri til að samnýta tiltæk og áætluð efnisleg grunnvirki með uppbyggingu rafrænna fjarskiptaneta í huga. Þótt megintilgangur mannvirkjagerðar, sem er fjármögnuð með almannafé, ætti ekki að verða fyrir neikvæðum áhrifum þá ætti sá rekstraraðili nets sem stendur með beinum eða óbeinum hætti að framkvæmdum viðkomandi mannvirkis, t.d. fyrir tilstilli undirverktaka, að verða við réttmætum beiðnum, sem eru lagðar fram tímanlega, um samræmingu á uppbyggingu á þáttum háhraða rafrænna fjarskiptaneta, t.d. að tryggja að allur viðbótarkostnaður, þ.m.t. kostnaður vegna seinkana, verði greiddur og að sem minnstar breytingar verði á upphaflegum áætlunum, samkvæmt hóflegum og gagnsæjum skilmálum án mismununar. Án þess að hafa áhrif á gildandi reglur um ríkisaðstoð ættu aðildarríki að geta kveðið á um reglur um uppskiptingu á kostnaði sem tengist samræmdri uppbyggingu. Sérstök málsmeðferð við lausn deilumála ætti að liggja fyrir til að tryggja skjóta lausn á deilum sem snúast um þessa samninga um samræmingu, samkvæmt hóflegum og sanngjörnum skilmálum án mismununar. Slík ákvæði ættu ekki að hafa áhrif á rétt aðildarríkjana til að taka frá flutningsgetu fyrir rafræn fjarskiptanet, jafnvel þegar sérstakar beiðnir eru ekki fyrir hendi, með það fyrir augum að mæta framtíðareftirspurn eftir efnislegum grunnvirkjum og hámarka notagildi mannvirkja, eða til að samþykkja ráðstafanir sem leiða af sér svipaðan rétt til samræmingar á mannvirkjum fyrir rekstraraðila annarra tegunda neta, t.d. gas- eða raforkuneta.

⁽¹⁾ Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2007/2/EB frá 14. mars 2007 um að koma á grunngerð fyrir landupplýsingar í Evrópubandalaginu (INSPIRE) (Stjtuð. ESB L 108, 25.4.2007, bls. 1).

⁽²⁾ Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2003/98/EB frá 17. nóvember 2003 um endurnotkun upplýsinga frá hinu opinbera (Stjtuð. ESB L 345, 31.12.2003, bls. 90).

- 26) Þörf gæti verið á mörgum mismunandi leyfum fyrir uppbyggingu á rafrænum fjarskiptanetum eða nýjum netþáttum, þ.m.t. byggingar-, borgarskipulags- og umhverfisleyfi og önnur leyfi, til að vernda almenna hagsmuni aðildarríkjanna og Sambandsins. Sá fjöldi leyfa sem krafist er fyrir uppbyggingu mismunandi tegunda rafrænna fjarskiptaneta og staðbundnar aðstæður þar sem uppbyggingin á að fara fram, getur haft í för með sér að nauðsynlegt sé að beita margskonar aðferðum og skilyrðum. Þó svo að hvert lögbært yfirvald haldi rétti sínum til að taka þátt og viðhaldi heimild sinni til ákvarðanatöku í samræmi við nálægðarregluna ættu allar viðeigandi upplýsingar um aðferðirnar og almenn skilyrði, sem gilda um mannvirki, að vera aðgengileg fyrir milligöngu miðlægu upplýsingaþjónustunnar. Þetta gæti dregið úr flækjum og aukið skilvirkni og gagnsæi, einkum fyrir nýja aðila eða smærri rekstraraðila sem ekki eru virkir á því svæði. Aðildarríki ættu þar að auki að geta tryggt réttindi fyrirtækja, sem bjóða eða hafa heimild til að bjóða almenn fjarskiptanet, til að leggja fram leyfisbeiðni sína í gegnum miðlægu upplýsingaþjónustuna.
- 27) Til að tryggja að málsmeðferð við leyfisveitingu virki ekki sem hindrun við fjárfestingu og hafi ekki neikvæð áhrif á innri markaðinn, ættu aðildarríki að sjá til þess að í öllum tilvikum verði tekin ákvörðun innan fjögurra mánaða um það hvort heimila eigi leyfisbeiðni um uppbyggingu á rafrænum fjarskiptanetum eða nýjum netþáttum án þess að það hafi áhrif á önnur tilgreind tímamörk eða skuldbindingar, sem mælt er fyrir um fyrir rétta framkvæmd ferlisins, sem gildir um málsmeðferðina við leyfisveitingu í samræmi við landsbundin lög eða lög Sambandsins. Slík ákvörðun getur verið óbein eða bein samkvæmt gildandi lagaákvæðum. Aðildarríki ættu, eftir því sem við á, að tryggja að þjónustuveitendur, sem verða fyrir tjóni vegna tafa lögbærs yfirvalds til að veita leyfi innan gildandi tímamarka, eigi rétt á bótum.
- 28) Til að tryggja að slíkri málsmeðferð við leyfisveitingu sé lokið innan hæfilegra tímamarka gætu aðildarríkin íhugað að koma á verdarráðstöfunum, t.d. óbeinu samþykki, eða gera ráðstafanir til að einfalda málsmeðferðina við leyfisveitingu, m.a. með því að fækka fjölda leyfa sem þarf fyrir uppbyggingu á rafrænum fjarskiptanetum eða með því að undanskilja tiltekna flokka umfangslítilla eða staðlaðra mannvirkja frá leyfisveitingum. Yfirvöld á landsbundnum, svæðisbundnum eða staðbundnum vettvangi ættu að rökstyðja allar synjanir á slíkum leyfum innan síns valdsviðs, á grundvelli viðmiðana og skilyrða sem eru hlutlæg, gagnsæ, hófleg og án mismununar. Þetta ætti ekki að hafa áhrif á neinar ráðstafanir sem aðildarríkin samþykkja til að undanskilja tiltekna þætti rafrænna fjarskiptaneta frá leyfisveitingu, hvort sem þeir eru virkir eða óvirkir.
- 29) Til að ná markmiðum Stafrænu áætlunarinnar er gert ráð fyrir að uppbygging grunnvirkja verði nálægt staðsetningu endanlegs notanda um leið og meðalhófsreglan er að fullu virt að því er varðar takmarkanir á eignarrétti í ljósi almannahagsmuna. Auðvelda ætti uppsetningu á háhraða rafrænu fjarskiptaneti til endanlegs notanda um leið og tæknilegt hlutleysi er tryggt, einkum með innbyggðu efnislegu grunnvirki, tilbúið fyrir háhraðatengingu. Þar sem uppsetning smágerðra lagna við smíði byggingar felur aðeins í sér takmarkaðan viðbótarkostnað, meðan uppsetning á háhraðagrunnvirkjum í byggingum eftir á getur verið umtalsverður hluti af kostnaði við uppbyggingu á háhraðaneti, þá ættu allar nýjar byggingar eða byggingar, sem gangast undir meiri háttar endurbætur, að vera búin efnislegu grunnvirki sem gerir tengingu endanlegra notenda við háhraðanet mögulega. Með tilliti til útbreiðslu á háhraða rafrænum fjarskiptanetum ættu ný fjölþýlishús og fjölþýlishús, sem gangast undir meiri háttar endurbætur, að vera búin aðgangspunkti sem veitir veitanda nets aðgang að innbyggða grunnvirkinu. Byggingaverktakar ættu þar að auki að sjá til þess að tómar lagnir séu frá öllum íbúðum að aðgangspunktinum sem staðsettur er inni í eða fyrir utan fjölþýlishúsið. Í sumum tilvikum, t.a.m. ný einþýlishús eða ákveðin tegund af meiri háttar endurbótum á einangruðum svæðum, er möguleiki á háhraðatengingu talinn, af hlutlægum ástæðum, vera of fjarlægur til að hægt sé að réttlæta að bygging sé útbúin með aðgangspunkti eða efnislegu innbyggðu grunnvirki sem er tilbúið fyrir háhraðatengingu, eða það telst óhóflegt að útbúa byggingu á þann hátt af öðrum efnahagslegum eða umhverfislegum ástæðum eða vegna varðveislu menningararfleifðar í þéttbýli, s.s. fyrir tilgreinda flokka minnismerkja.
- 30) Til að hjálpa væntanlegum kaupendum og leigjendum að þekkja byggingar sem eru með innbyggðu efnislegu grunnvirki, sem er tilbúið fyrir háhraðatengingu og hefur þ.a.l. umtalsverða sparnaðarmöguleika, og til að stuðla að því að gera byggingar tilbúnar fyrir háhraðatengingu ættu aðildarríkin sjálfviljug að geta þróað valfrjálsa merkingu sem sýnir að bygging sé „tilbúin fyrir háhraðatengingu“ ef hún er búin slíku grunnvirki og aðgangspunkti í samræmi við þessa tilskipun.
- 31) Þegar veitendur almennra fjarskiptaneta standa fyrir uppbyggingu á háhraða rafrænum fjarskiptanetum á tilgreindu svæði er stærðarhagkvæmnin umtalsverð ef þeir geta tengt net sitt við aðgangspunkt byggingarinnar, án tillits til þess hvort áskrifandi hefur látið í ljós skýran áhuga á þjónustunni á þeim tíma, en að því tilskildu að sem minnst verði hreyft við einkaeigninni með því að nota fyrirliggjandi, efnislegt grunnvirki og að svæðið, sem hreyft er við, verði endurbeygt. Um leið og notið hefur verið tengt við aðgangspunktinn er mögulegt að tengja annan viðskiptavin með töluvert lægri kostnaði, einkum með aðgangi að lóðréttum lagnarhluta sem er tilbúinn fyrir háhraðatengingu í byggingunni, ef hann er

- til staðar. Því markmiði er einnig náð ef byggingin sjálf er þegar með háhraða rafrænu fjarskiptaneti sem allir veitendur almennra fjarskiptaneta, sem hafa virkan áskrifanda í byggingunni, hafa aðgang að gegn gagnsæjum, hóflegum skilmálum og skilyrðum sem eru án mismununar. Þetta getur einkum átt við í aðildarríkjum sem hafa gert ráðstafanir á grundvelli 12. gr. í tilskipun 2002/21/EB.
- 32) Nýjar byggingar ættu að vera með innbyggðu grunnvirki, sem er tilbúið fyrir háhraðatengingu, og, ef um er að ræða fjölbylishús, með aðgangspunkti. Gefa ætti aðildarríkjunum ákveðinn sveigjanleika til að ná fram þessu markmiði. Hvað þetta varðar þá miðar þessi tilskipun ekki að því að samræma reglur um tengdan kostnað, þ.m.t. um endurheimt kostnaðar sem hlýst af því að útbúa byggingar með innbyggðu efnislegu grunnvirki, sem er tilbúið fyrir háhraðatengingu, og aðgangspunkti.
- 33) Í ljósi félagslegs ávinnings sem kemur til af þátttöku í stafrænu samfélagi og með tilliti til kostnaðar við uppbyggingu á háhraða rafrænum fjarskiptanetum, þar sem hvorki er til staðar óvirkt eða virkt tilbúið háhraðagrunnvirki til reiðu í húsnæði endanlegra notenda, né aðrir möguleikar til að sjá áskrifanda fyrir tengingu við háhraða rafræn fjarskiptanet, ættu veitendur almennra fjarskiptaneta að hafa heimild til að tengja net sitt við einkaeign á eigin kostnað, að því tilskildu að sem minnst verði hreyft við einkaeigninni, t.d., ef það er mögulegt, með því að endurnota það efnislega grunnvirki sem er til staðar í byggingunni eða tryggja að það svæði sem hreyft er við verði að fullu endurbyggt.
- 34) Í samræmi við nálægðarregluna ætti þessi tilskipun ekki að hafa áhrif á möguleika aðildarríkjanna til að úthluta þeim eftirlitsverkefnum sem kveðið er á um til þeirra yfirvalda sem best eru fallin til að uppfylla þau, í samræmi við landsbundna stjórnskipun um úthlutun valdheimilda og -sviðs og þær kröfur sem settar eru fram í þessari tilskipun.
- 35) Tilnefnda landsbundna nefndin um lausn ágreiningsmála ætti að tryggja óhlutdrægni og sjálfstæði gagnvart hlutaðeigandi málsaðilum og hafa yfir að ráða viðeigandi valdheimildum og tilföngum.
- 36) Aðildarríkin ættu að kveða á um viðurlög, sem eru viðeigandi, skilvirk, hófleg og letjandi, sem beita ætti ef ekki er farið að þeim landsráðstöfunum sem samþykktar eru samkvæmt þessari tilskipun.
- 37) Til að tryggja skilvirkni miðlægu upplýsingaþjónustunnar, sem kveðið er á um í þessari tilskipun, ættu aðildarríkin að sjá til þess að miðlæga upplýsingaþjónustan hafi yfir að ráða fullnægjandi tilföngum og tryggja að upplýsingar um tilgreint svæði séu teknar saman á sem ákjósanlegastan hátt og gerðar aðgengilegar í miðlægu upplýsingaþjónustunni til að tryggja sem besta skilvirkni úthlutaðra verkefna, þ.m.t. í svæðisbundinni fasteignaskrá. Í þessu tilliti gætu aðildarríkin íhugað möguleg samlegðaráhrif og stærðarhagkvæmni í tengslum við upplýsinga- og þjónustumiðstöðvar í skilningi 6. gr. tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2006/123/EB ⁽¹⁾, með það í huga að byggja á því skipulagi sem fyrir er og hámarka ávinninginn fyrir endanlega notendur.
- 38) Þar eð aðildarríkin geta ekki fyllilega náð markmiðum þessarar tilskipunar, þ.e. að greiða fyrir uppbyggingu efnislegra grunnvirkja sem henta fyrir háhraða rafræn fjarskiptanet í öllu Sambandinu, og þeim verður betur náð á vettvangi Sambandsins vegna umfangs eða áhrifa aðgerðarinnar, er Sambandinu heimilt að samþykkja ráðstafanir í samræmi við nálægðarregluna eins og kveðið er á um í 5. gr. sáttmálans um Evrópusambandið. Í samræmi við meðalhófsregluna, eins og hún er sett fram í þeirri grein, er ekki gengið lengra en nauðsyn krefur í þessari tilskipun til að ná þessum markmiðum.
- 39) Með tilskipun þessari eru grundvallarréttindi virt og meginreglum fylgt, einkum þeim sem eru viðurkenndar í sáttmála Evrópusambandsins um grundvallarréttindi, nánar tiltekið rétturinn til friðhelgi einkalífs og verndun viðskiptaleyndarmála, frelsi til að atvinnurekstrar, rétturinn til eigna og rétturinn til raunhæfs úrræðis til að leita réttar síns. Aðildarríkin skulu beita ákvæðum þessarar tilskipunar með hliðsjón af þessum réttindum og meginreglum.

SAMÞYKKT TILSKIPUN ÞESSA:

1. gr.

Efni og gildissvið

1. Þessi tilskipun miðar að því að greiða fyrir og hvetja til útbreiðslu á háhraða rafrænum fjarskiptanetum með því að stuðla að sameiginlegri nýtingu á núverandi efnislegum grunnvirkjum, og hvetja til skilvirkari uppbyggingar á nýjum efnislegum grunnvirkjum þannig að útbreiðsla slíkra neta sé möguleg með lægri kostnaði.

⁽¹⁾ Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2006/123/EB frá 12. desember 2006 um þjónustu á innri markaðnum (Stjútð. ESB L 376, 27.12.2006, bls. 36).

2. Með þessari tilskipun eru settar lágmarkskröfur varðandi mannvirkjagerð og efnisleg grunnvirki, með það í huga að samræma tiltekna þætti í lögum og stjórnisýslufyrirmælum aðildarríkjanna á þessum sviðum.
3. Aðildarríkjum er heimilt að viðhalda eða innleiða ráðstafanir í samræmi við lög Sambandsins sem ganga lengra en þær lágmarkskröfur sem komið er á með þessari tilskipun, með það í huga að ná betur þeim markmiðum sem um getur í 1. mgr.
4. Ef ákvæði þessarar tilskipunar stangast á við ákvæði í tilskipunum 2002/21/EB, 2002/19/EB, 2002/20/EB, 2002/22/EB eða 2002/77/EB skal viðeigandi ákvæði þeirra tilskipana gilda.

2. gr.

Skilgreiningar

Í þessari tilskipun gilda þær skilgreiningar sem settar voru fram í tilskipun 2002/21/EB.

Jafnframt gilda eftirfarandi skilgreiningar:

- 1) „rekstraraðili nets“: fyrirtæki, sem býður fram eða hefur heimild til að bjóða fram almenn fjarskiptanet, sem og fyrirtæki, sem býður fram efnislegu grunnvirki sem er ætlað að veita:
 - a) þjónustu í tengslum við framleiðslu, flutninga eða dreifingu:
 - i. gass,
 - ii. rafmagns, þ.m.t. götulýsingu,
 - iii. upphitunar,
 - iv. vatns, þ.m.t. losun eða hreinsun skólps, og frárennsliskerfa,
 - b) flutningaþjónustu, þ.m.t. járnbrautir, vegir, hafnir og flugvellir,
- 2) „efnislegt grunnvirki“ (e. *physical infrastructure*): netþáttur sem er ætlað að hýsa aðra netþætti án þess að verða sjálfur að virkum þætti í netinu, s.s. rör, möstur, lagnir, brunnar til að sinna eftirliti, mannop, tengikassar, byggingar eða inngangar að byggingum, loftnetsbúnaður, turnar og súlur. Hins vegar eru kaplar, þ.á m. svartur ljósleiðari, sem og netþættir sem eru notaðir til að afhenda neysluvatn, eins og það er skilgreint í 1. mgr. 2. gr. í tilskipun ráðsins 98/83/EB ⁽¹⁾, ekki efnisleg grunnvirki í skilningi þessarar tilskipunar,
- 3) „háhraða rafrænt fjarskiptanet“: rafrænt fjarskiptanet sem getur veitt breiðbandsaðgangspjónustu með a.m.k. 30 megabita hraða á sekúndu,
- 4) „mannvirkjagerð“: heildarafrakstur af bygginga- eða mannvirkjagerð sem getur, sem slíkt, þjónað fjárhagslegu eða tæknilegu hlutverki og nær yfir einn eða fleiri þætti efnislegs grunnvirkis,
- 5) „opinber aðili“: ríkis-, svæðis- eða staðaryfirvald, aðili sem heyrir undir opinberan rétt eða samtök sem mynduð eru af einum eða fleiri slíkum aðilum eða einum eða fleiri slíkum aðilum sem heyra undir opinberan rétt,
- 6) „aðilar sem heyra undir opinberan rétt“ aðilar sem hafa öll eftirfarandi einkenni til að bera:
 - a) þeim er komið á fót í þeim sérstaka tilgangi að fullnægja þörfum almennings en starfa hvorki á sviði iðnaðar né viðskipta,
 - b) þeir hafa réttarstöðu lögaðila og
 - c) þeir eru fjármagnaðir að fullu eða að mestu leyti af ríkis-, svæðis- eða staðaryfirvöldum, eða öðrum aðilum sem heyra undir opinberan rétt, eða starfsemi þeirra er undir eftirliti slíkra yfirvalda eða aðila, eða þeir hafa stjórn, framkvæmdastjórn eða eftirlitsstjórn þar sem meirihluti stjórnarmanna er skipaður af ríkis-, svæðis- eða staðaryfirvöldum eða öðrum aðilum sem heyra undir opinberan rétt,
- 7) „innbyggt efnislegt grunnvirki“: efnislegt grunnvirki eða búnaður, þ.m.t. þættir sem eru undir sameiginlegu eignarhaldi, sem er á þeim stað endanlegs notenda sem ætlaður er til að hýsa fasttengd og/eða þráðlaus aðgangsnét, þar sem slík aðgangsnét eru fær um að veita rafræna fjarskiptaþjónustu og tengja aðgangspunkt byggingarinnar við nettengipunktinn,

⁽¹⁾ Tilskipun ráðsins 98/83/EB frá 3. nóvember 1998 um gæði neysluvatns (Stjtíð. EB L 330, 5.12.1998, bls. 32).

- 8) „innbyggt efnislegt grunnvirki sem er tilbúið fyrir háhraðatengingu“: innbyggt efnislegt grunnvirki sem ætlað er að hýsa þætti háhraða rafrænna fjarskiptaneta eða auðvelda afhendingu þeirra,
- 9) „meiri háttar endurbætur“: bygginga- eða mannvirkjagerð þar sem endanlegur notandi er staðsettur og sem nær yfir skipulagslegar breytingar á öllu innbyggða efnislega grunnvirkinu eða umtalsverðum hluta þess, og sem krefst byggingarleyfis,
- 10) „leyfi“: bein eða óbein ákvörðun lögbærs yfirvalds sem tekin er eftir að fyrirtæki gerir ráðstafanir til að standa að bygginga- eða mannvirkjagerð á löglegan hátt,
- 11) „aðgangspunktur“: efnislegur staður inni í eða fyrir utan byggingu sem er aðgengilegur fyrirtækjum, sem bjóða eða hafa heimild til að bjóða almenn fjarskiptanet, þar sem tenging við innbyggt efnislegt grunnvirki, sem er tilbúið fyrir háhraðatengingu, er gerð aðgengileg.

3. gr.

Aðgangur að fyrirliggjandi efnislegu grunnvirki

1. Aðildarríki skulu tryggja að allir rekstraraðilar neta hafi rétt til að bjóða fyrirtækjum, sem bjóða fram eða hafa heimild til að bjóða fram rafræn fjarskiptanet, aðgang að efnislegu grunnvirki sínu með uppbyggingu á þáttum háhraða rafrænna fjarskiptaneta í huga. Eins geta aðildarríkin veitt rekstraraðilum almennra fjarskiptaneta rétt til að bjóða aðgang að efnislegu grunnvirki sínu í þeim tilgangi að byggja upp önnur net en rafræn fjarskiptanet.
2. Aðildarríki skulu tryggja að öllum rekstraraðilum neta beri skylda til að verða við öllum réttmætum beiðnum um aðgang að efnislegum grunnvirkjum þeirra samkvæmt sanngjörnum og eðlilegum skilmálum og skilyrðum, þ.m.t. verð, með uppbyggingu á þáttum háhraða rafrænna fjarskiptaneta í huga, að fenginni skriflegri beiðni frá fyrirtæki, sem býður fram eða hefur heimild til að bjóða fram almenn fjarskiptanet. Slík skrifleg beiðni skal tilgreina fyrir hvaða þætti verkefnisins aðgangs er óskað, þ.m.t. tilgreind tímamörk.
3. Aðildarríki skulu krefjast þess að hver synjun um aðgang sé byggð á hlutlægum, gagnsæjum og hóflegum viðmiðunum, s.s.:
 - a) tæknilegu hæfi hins efnislega grunnvirkis sem óskað hefur verið eftir aðgangi að, til að hýsa þá þætti háhraða rafrænna fjarskiptaneta sem um getur í 2. mgr.,
 - b) tiltæku rými til að hýsa þá þætti háhraða rafrænu fjarskiptanetanna sem um getur í 2. mgr., þ.m.t. framtíðarþörf rekstraraðila netsins fyrir rými, sem sýnt er fram á með fullnægjandi hætti,
 - c) athugunarefnum er varða öryggi og lýðheilsu,
 - d) heildstæði og öryggi allra neta, einkum í tengslum við mikilvæg landsbundin grunnvirki,
 - e) hættu á að skipulagða rafræna fjarskiptáþjónustan valdi alvarlegri truflun á annarri þjónustustarfsemi sem notar sama efnislega grunnvirki,
 - f) aðgengi að öðrum raunhæfum leiðum að efnislegu netgrunnvirki í heildsölu, sem rekstraraðili nets býður fram og hentar til bjóða fram háhraða rafræn fjarskiptanet, að því tilskildu að slíkur aðgangur sé falur samkvæmt sanngjörnum og eðlilegum skilmálum og skilyrðum.

Aðildarríki skulu tryggja að rekstraraðili nets staðfesti ástæður fyrir synjuninni innan tveggja mánaða frá viðtökudegi fullbúinnar beiðni um aðgang.

4. Sé aðgangi synjað eða hafi samkomulagi um sérstaka skilmála og skilyrði, þ.m.t. verð, ekki verið náð innan tveggja mánaða frá viðtökudegi beiðni um aðgang, skulu aðildarríki tryggja að báðir málsaðilar eigi rétt á að vísa málinu til lögbærrar landsbundinnar nefndar um lausn ágreiningsmála.
5. Aðildarríki skulu krefjast þess að landsbundna nefndin um lausn ágreiningsmála, sem um getur í 4. mgr., gefi út, með fullu tilliti til meðalhófsreglunnar, bindandi ákvörðun til lausnar á deilumálinu sem hafið er skv. 4. mgr., þ.m.t. að setja sanngjarna og eðlilega skilmála og skilyrði, þ.m.t. verð, eftir því sem við á.

Landsbundna nefndin um lausn ágreiningsmála skal leysa deiluna eins fljótt og hægt er og í öllu falli innan fjögurra mánaða frá viðtökudegi fullfrágenginnar beiðni, nema ef um sérstakar aðstæður er að ræða, án þess að hafa áhrif á möguleika málsaðila til að vísa málinu fyrir dómstóla.

Tengist deilan aðgangi veitanda rafræns fjarskiptanets að grunnvirki og sé landsbundna nefndin um lausn ágreiningsmála landsbundið eftirlitsyfirvald skal hún, eftir því sem við á, taka tillit til þeirra markmiða sem sett eru fram í 8. gr. tilskipunar 2002/21/EB. Fastsetji nefndin um lausn ágreiningsmála verð skal tryggð að veitandi aðgangs hafi sanngjarnt tækifæri til að bæta sér upp kostnaðinn og tillit skal tekið til þeirra áhrifa sem aðgangurinn sem óskað er eftir hefur á viðskiptaáætlun þess sem veitir aðganginn, þ.m.t. fjárfestingar sem rekstraraðili netsins, sem sóst er eftir aðgangi hjá, gerir, einkum í efnislegum grunnvirkjum sem notuð eru til að veita háhraða rafræna fjarskiptaþjónustu.

6. Þessi grein skal ekki hafa áhrif á eignarrétt eiganda efnislega grunnvirkisins í tilvikum þar sem rekstraraðili nets er ekki eigandinn, og eignarrétt annarra þriðju máláðila, t.d. landeigenda og eigendur einkaeigna.

4. gr.

Gagnsæi að því er varðar efnislegt grunnvirki

1. Aðildarríkin skulu tryggja að til að óska eftir aðgangi að efnislegu grunnvirki í samræmi við 2. mgr. 3. gr., hafi öll fyrirtæki sem bjóða fram eða hafa heimild til að bjóða fram almenn fjarskiptanet rétt til aðgangs, sé þess óskað, að eftirtöldum lágmarkupplýsingum varðandi fyrirbyggjandi efnisleg grunnvirki hvaða rekstraraðila nets sem er:

- a) staðsetningu, og lagnaleiðir,
- b) tegund grunnvirkis og núverandi notkun þess og
- c) tengilið.

Aðildarríki skulu tryggja að fyrirtækið, sem óskar eftir aðgangi, tilgreini svæðið þar sem það hyggst byggja upp þætti háhraða rafrænna fjarskiptaneta.

Aðildarríki geta aðeins heimilað að aðgangur að lágmarksupplýsingum sé takmarkaður ef það er nauðsynlegt í ljósi öryggis neta og heildstæðis þeirra, þjóðaröryggis, lýðheilsu eða öryggis almennings, trúnaðarkvaða eða rekstrar- og viðskiptaleyndarmála.

2. Aðildarríki geta krafist þess að allir opinberir aðilar, sem vegna verkefna sinna hafa í vörslu sinni, á rafrænu formi, þætti þeirra lágmarksupplýsinga sem um getur í 1. mgr. um efnislegt grunnvirki rekstraraðila nets, geri þessar upplýsingar aðgengilegar með rafrænum hætti fyrir milligöngu miðlægu upplýsingaþjónustunnar fyrir 1. janúar 2017, og aðildarríkin skulu krefjast þess að slíkir opinberir aðilar geri upplýsingarnar aðgengilegar fyrirtækjum, sem bjóða fram eða hafa heimild til að bjóða fram almenn fjarskiptanet samkvæmt beiðni, með fyrirvara um takmarkanir sem um getur í 1. mgr. Allar uppfærslur á þessum upplýsingum og allir nýir þættir lágmarksupplýsinganna sem um getur í 1. mgr., sem opinber aðili tekur við, skulu gerð aðgengileg miðlægu upplýsingaþjónustunni innan tveggja mánaða frá viðtökudegi upplýsinganna. Lengja má tímabilið um einn mánuð í mesta lagi, ef það er nauðsynlegt til að tryggja áreiðanleika upplýsinganna sem veittar eru.

3. Lágmarksupplýsingar, sem gerðar eru aðgengilegar miðlægu upplýsingaþjónustunni skv. 2. mgr., skulu strax vera aðgengilegar fyrir milligöngu miðlægu upplýsingaþjónustunnar á rafrænu formi og samkvæmt hóflegum og gagnsæjum skilmálum án mismununar. Aðildarríkin skulu tryggja að lágmarksupplýsingarnar samkvæmt þessari málsgrein verði gerðar aðgengilegar í gegnum miðlægu upplýsingaþjónustuna eigi síðar en 1. janúar 2017.

4. Séu lágmarksupplýsingarnar, sem um getur í 1. mgr., ekki aðgengilegar í gegnum miðlægu upplýsingaþjónustuna skulu aðildarríkin krefjast þess að rekstraraðilar neta veiti fyrirtæki, sem býður fram eða hefur heimild til að bjóða fram almenn fjarskiptanet, aðgang að slíkum upplýsingum samkvæmt sérstakri skriflegri beiðni þess. Í beiðninni skal tilgreina svæðið þar sem fyrirhugað er að byggja upp þætti háhraða rafrænna fjarskiptaneta. Veita skal aðgang að upplýsingum innan tveggja mánaða frá viðtökudegi skriflegu beiðninnar samkvæmt hóflegum og gagnsæjum skilmálum án mismununar, með fyrirvara um takmarkanirnar sem um getur í 1. mgr.

5. Við sérstaka skriflega beiðni frá fyrirtæki, sem býður fram eða hefur heimild til að bjóða fram almenn fjarskiptanet, skulu aðildarríkin krefjast þess af rekstraraðilum neta að þeir verði við réttmætum beiðnum um vettvangsskoðun á sérstökum þáttum efnislegra grunnvirkja þeirra. Í slíkri beiðni skal tilgreint hvaða þætti netanna um er að ræða í tengslum við uppbyggingu á þáttum háhraða rafrænna fjarskiptaneta. Vettvangsskoðanir á tilgreindum netþætti skulu leyfðar samkvæmt hóflegum og gagnsæjum skilmálum án mismununar innan eins mánaðar frá viðtökudegi skriflegu beiðninnar, með fyrirvara um takmarkanirnar sem um getur í 1. mgr.

6. Aðildarríki skulu tryggja að ef upp kemur ágreiningur í tengslum við þau réttindi og skyldur sem kveðið er á um í þessari grein eigi báðir máláðilar rétt á að vísa deilunni til landsbundinnar nefndar um lausn ágreiningsmála. Landsbundna nefndin um lausn ágreiningsmála skal, með fullu tilliti til meðalhófsreglunnar, gefa út bindandi ákvörðun til lausnar á deilunni eins fljótt og hægt er og í öllu falli innan tveggja mánaða, nema ef um sérstakar aðstæður er að ræða, án þess að það hafi áhrif á möguleika máláðila til að vísa málinu fyrir dómstóla.

7. Aðildarríkjum er heimilt að kveða á um undanþágur frá skyldunum sem kveðið er á um í 1. til 5. mgr. ef fyrirbyggjandi efnisleg grunnvirki eru ekki talin nógu tæknilega hentug fyrir uppbyggingu á háhraða rafrænum fjarskiptanetum eða ef um mikilvæg landsbundin grunnvirki er að ræða. Slíkar undanþágur skulu tilhlýðilega rökstuddar. Hagsmunaaðilar skulu fá tækifæri til að gera athugasemdir við drögin að undanþágunum innan hæfilegs tíma. Tilkynna ber framkvæmdastjórninni um allar slíkar undanþágur.

8. Aðildarríki skulu sjá til þess að fyrirtækin, sem bjóða fram eða hafa heimild til að bjóða fram almenn fjarskiptanet og sem fá aðgang að upplýsingum samkvæmt þessari grein, geri viðeigandi ráðstafanir til að tryggja virðingu við trúnað og rekstrar- og viðskiptaleyndarmál.

5. gr.

Samhæfing í mannvirkjagerð

1. Aðildarríki skulu tryggja að sérhver rekstraraðili nets hafi rétt til að gera samninga um samhæfingu í mannvirkjagerð við fyrirtæki, sem bjóða eða hafa heimild til að bjóða rafræn fjarskiptanet, með uppbyggingu á þáttum háhraða rafrænna fjarskiptaneta í huga.

2. Aðildarríki skulu tryggja að allir rekstraraðilar nets, sem standa með beinum eða óbeinum hætti að mannvirkjagerð sem er að öllu leyti eða að hluta til fjármögnuð úr opinberum sjóðum, verði við öllum réttmætum beiðnum fyrirtækja, sem bjóða eða hafa heimild til að bjóða almenn fjarskiptanet, um samhæfingu í mannvirkjagerð með skilmálum sem eru gagnsæ og án mismununar, með uppbyggingu á þáttum háhraða rafrænna fjarskiptaneta í huga. Slík beiðni skal uppfyllt að því tilskildu:

- a) að hún hafi ekki í för með sér neinn viðbótarkostnað, þ.m.t. vegna viðbótartafa, fyrir þá mannvirkjagerð sem fyrirhuguð var í upphafi,
- b) að hún muni ekki hindra stjórnun á samhæfingu mannvirkjagerðarinnar og
- c) að beiðnin um samhæfingu sé lögð inn eins fljótt og auðið er og í öllu falli a.m.k. einum mánuði áður en endanlegt verkefni er lagt fyrir lögbær yfirvöld með tilliti til leyfisveitingar.

Aðildarríkjum er heimilt að kveða á um reglur um skiptingu kostnaðar sem tengist samhæfingu í mannvirkjagerð.

3. Náist ekki samkomulag um samhæfingu í mannvirkjagerð skv. 2. mgr. innan eins mánaðar frá viðtökudegi formlegrar beiðni um samningaviðræður, skulu aðildarríki tryggja að málsaðilar eigi rétt á að vísa málinu til lögbæru landsbundnu nefndarinnar um lausn ágreiningsmála.

4. Aðildarríki skulu sjá til þess að landsbundna nefndin um lausn ágreiningsmála, sem um getur í 3. mgr., gefi út, með fullu tilliti til meðalhófsreglunnar, ákvörðun til lausnar á deilumálinu sem hafið er skv. 3. mgr., og ákveði, eftir því sem við á, skilmála, skilyrði og verð sem eru sanngjörn og án mismununar.

Landsbundna nefndin um lausn ágreiningsmála skal leysa deiluna eins fljótt og hægt er og í öllu falli innan tveggja mánaða frá viðtökudegi fullbúinnar beiðni nema ef um sérstakar aðstæður er að ræða, án þess að hafa áhrif á möguleika málsaðila til að vísa málinu fyrir dómstóla.

5. Aðildarríkjum er heimilt að kveða á um undanþágur frá skuldbindingunum, sem kveðið er á um í þessari grein, fyrir mannvirki sem hafa litla þýðingu, t.d. með tilliti til verðgildis, stærðar eða endingar, eða ef um er að ræða mikilvægt landsbundið grunnvirki. Slíkar undanþágur skulu tilhlýðilega rökstuddar. Hagsmunaaðilar skulu fá tækifæri til að gera athugasemdir við drögin að undanþágunum innan hæfilegs tíma. Tilkynna ber framkvæmdastjórninni um allar slíkar undanþágur.

6. gr.

Gagnsæi að því er varðar áætlaða mannvirkjagerð

1. Til að gera samninga um samhæfingu í mannvirkjagerð, sem um getur í 5. gr., skulu aðildarríkin krefjast þess að rekstraraðilar neta geri aðgengilegar, eftir sérstaka skriflega beiðni frá fyrirtæki, sem býður fram eða hefur heimild til að bjóða fram almenn fjarskiptanet, eftirtaldir lágmarksupplýsingar varðandi yfirstandandi eða áætlaðar framkvæmdir sem tengjast efnislegum grunnvirkjum þeirra og sem leyfi hefur fengist fyrir, leyfisbeiðni bíður umfjöllunar eða fyrirhugað er að leggja fram fyrstu umsókn til lögbærra yfirvalda fyrir leyfisveitingu innan næstu sex mánaða:

- a) staðsetning og tegund framkvæmda,
- b) netþættina sem um ræðir,
- c) áætluð dagsetning fyrir upphaf framkvæmda og túmalengd þeirra og
- d) tengilið.

Í beiðni frá fyrirtæki, sem býður fram eða hefur heimild til að bjóða fram almenn fjarskiptanet, skal koma fram á hvaða svæði fyrirtækið hyggst byggja upp þætti háhraða rafrænna fjarskiptaneta. Innan tveggja vikna frá viðtökudegi skriflegu beiðninnar skulu rekstraraðilar neta afhenda upplýsingarnar sem krafist er samkvæmt hóflegum og gagnsæjum skilmálum án mismununar. Aðildarríki geta aðeins heimilað að aðgangur að lágmarksupplýsingum sé takmarkaður ef það er talið nauðsynlegt í ljósi netöryggis og heildstæði, þjóðaröryggis, lýðheilsu eða öryggis almennings, trúnaðarkvaða eða rekstrar- og viðskiptaleyndarmála.

2. Rekstraraðili netsins getur synjað beiðninni skv. 1. mgr. ef:

- a) hann hefur gert umbeðnar upplýsingar aðgengilegar öllum á rafrænu formi eða
- b) aðgangur að slíkum upplýsingum er tryggður fyrir milligöngu miðlægu upplýsingaþjónustunnar.

3. Aðildarríki skulu tryggja að rekstraraðili netsins geri umbeðnar lágmarksupplýsingar, sem um getur í 1. mgr., aðgengilegar fyrir milligöngu miðlægu upplýsingaþjónustunnar.

4. Aðildarríki skulu tryggja, ef ágreiningur kemur upp í tengslum við réttindi og skyldur sem kveðið er á um í þessari grein, að báðir máláðilar eigi rétt á að vísa deilunni til landsbundinnar nefndar um lausn ágreiningsmála. Landsbundna nefndin um lausn ágreiningsmála skal, með fullu tilliti til meðalhöfsreglunnar, gefa út bindandi ákvörðun til lausnar á deilunni eins fljótt og hægt er og í öllu falli innan tveggja mánaða, nema ef um sérstakar aðstæður er að ræða, án þess að það hafi áhrif á möguleika málsaðila til að vísa málinu fyrir dómstóla.

5. Aðildarríkjunum er heimilt að kveða á um undanþágur frá skuldbindingunum sem kveðið er á um í þessari grein fyrir mannvirki sem eru lítils virði eða ef um er að ræða mikilvægt landsbundið grunnvirki. Slíkar undanþágur skulu tilhlýðilega rökstuddar. Hagsmunaaðilar skulu fá tækifæri til að gera athugasemdir við drögin að undanþágunum innan hæfilegs tíma. Tilkynna ber framkvæmdastjórninni um allar slíkar undanþágur.

7. gr.

Málsmeðferð við leyfisveitingar

1. Aðildarríki skulu tryggja að allar viðeigandi upplýsingar varðandi skilyrði og málsmeðferðarreglur, sem gilda um leyfisveitingar fyrir mannvirkjagerð sem þörf er á til að byggja upp þætti rafrænna fjarskiptaneta, þ.m.t. upplýsingar varðandi undanþágur sem gilda um slíka þætti að því er varðar tiltekin eða öll leyfi sem krafist er samkvæmt landslögum, séu aðgengilegar fyrir milligöngu miðlægu upplýsingaþjónustunnar.

2. Aðildarríkjunum er heimilt að kveða á um rétt allra fyrirtækja, sem bjóða fram eða hafa heimild til að bjóða fram almenn fjarskiptanet, til að leggja fram, með rafrænum hætti fyrir milligöngu miðlægu upplýsingaþjónustunnar, umsóknir fyrir leyfi sem krafist er fyrir mannvirkjagerð sem þörf er á til að byggja upp þætti háhraða rafrænna fjarskiptaneta.

3. Aðildarríki skulu gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að lögbær yfirvöld veiti eða synji leyfum innan fjögurra mánaða frá viðtökudegi fullbúinnar leyfisbeiðni, án þess að það hafi áhrif á önnur tilgreind tímamörk eða skuldbindingar, sem mælt er fyrir um fyrir rétta framkvæmd málsmeðferðarinnar sem gildir um leyfisveitingar, í samræmi við landslög eða lög Sambandsins, eða rétta framkvæmd kærumeðferðar. Í tilhlýðilega rökstuddum undantekningartilvikum er aðildarríkjunum heimilt að kveða á um að framlengja megi tímamörk. Framlenging skal ekki vera lengri en nauðsynlegt er til að veita leyfi eða synja því. Styðja skal synjunina viðeigandi rökum á grundvelli hlutlægra, gagnsærra og hóflegra viðmiðana án mismununar.

4. Aðildarríkjunum er heimilt að tryggja að öll fyrirtæki, sem bjóða fram eða hafa heimild til að bjóða fram almenn fjarskiptanet, sem hafa orðið fyrir tjóni vegna þess að tímamörkin, sem gilda skv. 3. mgr., voru ekki virt, eigi rétt á skaðabótum vegna tjónsins í samræmi við landslög.

8. gr.

Innbyggt efnislegt grunnvirki

1. Aðildarríki skulu tryggja að allar nýbyggingar á stað endanlegs notanda, þ.m.t. þættir í þeim sem eru undir sameiginlegu eignarhaldi, sem umsóknir um byggingarleyfi voru lagðar inn fyrir eftir 31. desember 2016, séu útbúnar með innbyggdum efnislegu grunnvirki, sem er tilbúið fyrir háhraðatengingu og nær að nettengipunktunum. Sama skuldbinding gildir ef um er að ræða meiri háttar endurbætur, sem umsóknir um byggingarleyfi hafa verið lagðar inn fyrir eftir 31. desember 2016.

2. Aðildarríki skulu tryggja að öll nýbyggð fjölbýlishús, sem umsóknir um byggingarleyfi hafa verið lagðar inn fyrir eftir 31. desember 2016, séu útbúin með aðgangspunkti. Sama skuldbinding gildir ef um er að ræða meiri háttar endurbætur varðandi fjölbýlishús, sem umsóknir um byggingarleyfi hafa verið lagðar inn fyrir eftir 31. desember 2016.
3. Byggingar, sem eru útbúnar í samræmi við þessa grein, skulu teljast uppfylla skilyrði til að fá valfrjálstu merkinguna „tilbúin fyrir háhraðatengingu“ í aðildarríkjunum sem hafa valið að taka upp slíka merkingu.
4. Aðildarríkjunum er heimilt að kveða á um undanþágur frá skuldbindingunum, sem kveðið er á um í 1. og 2. mgr., fyrir tiltekna flokka bygginga, einkum einbýlishús, eða meiri háttar endurbætur í tilvikum þar sem það væri óhóflega íþyngjandi að uppfylla þessar skuldbindingar, t.d. með tilliti til kostnaðar fyrir sjálfstæða eða sameiginlega eigendur eða með tilliti til byggingartegundar, t.d. tilteknir flokkar minnismarkja, sögulegra bygginga, orlofshúsa, hernaðarbygginga eða annarra bygginga sem eru notaðar með þjóðaröryggi í huga. Slíkar undanþágur skulu tilhlýðilega rökstuddar. Hagsmunaaðilar skulu fá tækifæri til að gera athugasemdir við drögin að undanþágunum innan hæfilegs tíma. Tilkynta ber framkvæmdastjórninni um allar slíkar undanþágur.

9. gr.

Aðgangur að innbyggðu efnislegu grunnvirki

1. Aðildarríki skulu tryggja að allir veitendur almennra fjarskiptaneta hafi rétt til þess að breiða út net sitt að aðgangspunktinum á eigin kostnað, sbr. þó fyrstu undirgrein 3. mgr.
2. Aðildarríki skulu tryggja að allir veitendur almennra fjarskiptaneta hafi rétt til aðgangs að öllum innbyggðum efnislegum grunnvirkjum sem til eru, með uppbyggingu á háhraða rafrænum fjarskiptanetum í huga, ef tvöföldun grunnvirkja er tæknilega óframkvæmanleg eða efnahagslega óhagkvæm, sbr. þó fyrstu undirgrein 3. mgr.
3. Aðildarríki skulu tryggja að handhafar afnotaréttar að aðgangspunkti og innbyggðu efnislegu grunnvirki uppfylli allar réttmætar beiðnir um aðgang frá veitanda almenna fjarskiptanetsins samkvæmt sanngjörnum skilmálum og skilyrðum sem eru án mismununar, þ.m.t. verð, eftir því sem við á.

Hafi samkomulag um aðgang, sem um getur í 1. eða 2. mgr., ekki náðst innan tveggja mánaða frá viðtökudegi formlegrar beiðni um aðgang, skulu aðildarríki tryggja að báðir málsaðilar hafi rétt til að vísa málinu til lögbæru landsbundnu nefndarinnar um lausn ágreiningsmála til að meta hvort farið sé að kröfunum, sem kveðið er á um í þessum málsgreinum. Landsbundna nefndin um lausn ágreiningsmála skal, með fullu tilliti til meðalhöfsreglunnar, gefa út bindandi ákvörðun til lausnar á deilunni eins fljótt og hægt er og í öllu falli innan tveggja mánaða, nema ef um sérstakar aðstæður er að ræða, án þess að það hafi áhrif á möguleika málsaðila til að vísa málinu fyrir dómstóla.

4. Aðildarríkjunum er heimilt að veita undanþágur frá 1.-3. mgr. fyrir byggingar þar sem aðgangur að fyrirliggjandi neti, sem tengist þar sem endanlegur notandi er staðsettur og sem hentar fyrir veitingu háhraða rafrænnar fjarskiptaþjónustu, er tryggður með hlutlægum, gagnsæjum og hóflegum skilmálum og skilyrðum sem eru án mismununar.
5. Aðildarríkin skulu sjá til þess að ef innbyggt efnislegt grunnvirki, sem er tilbúið fyrir háhraðatengingu, er ekki fyrir hendi hafi allir veitendur almennra fjarskiptaneta rétt til að tengja net sitt í húsnæði áskrifanda, með fyrirvara um samning við áskrifandann, að því tilskildu að það hafi lágmarksáhrif á einkaeign þriðja aðila.
6. Þessi grein skal hvorki hafa áhrif á eignarrétt eiganda aðgangspunktsins eða innbyggða efnislega grunnvirkisins í tilvikum þar sem eigandi afnotaréttar á grunnvirkinu eða aðgangspunktinum er ekki handhafi afnotaréttar að þeim einingum, né á eignarrétt annarra þriðju málsaðila, t.d. landeigenda og eigenda bygginga.

Aðildarríkjunum er heimilt að mæla fyrir um reglur um nægilegar fébætur fyrir aðila sem verða fyrir tjóni vegna þess að þau réttindi sem kveðið er á um í þessari grein voru nýtt.

10. gr.

Þar til bærir aðilar

1. Aðildarríki skulu tryggja að einn eða fleiri þar til bærir aðilar taki að sér hvert verkefni sem vísað er til landsbundnu nefndarinnar um lausn ágreiningsmála.
2. Landsbundna nefndin um lausn ágreiningsmála sem aðildarríki tilnefnir skv. 1. mgr. skal vera lagalega aðgreind frá og óháð öllum rekstraraðilum neta. Aðildarríki geta heimilað landsbundnu nefndinni um lausn ágreiningsmála að innheimta gjöld til að standa straum af kostnaði við framkvæmd verkefnanna sem henni eru falin.

3. Aðildarríki skulu krefjast þess að allir aðilar sýni landsbundnu nefndinni um lausn ágreiningsmála fulla samvinnu.
4. Aðildarríki skulu tilnefna einn eða fleiri þar til bæra aðila á landsbundnum, svæðisbundnum eða staðbundnum vettvangi til að sinna starfi miðlægu upplýsingaþjónustunnar sem um getur í 4., 6. og 7. gr. Til að standa straum af kostnaði við framkvæmd þessara verkefna, geta aðildarríki leyft að gjald verð tekið fyrir notkun á miðlægu upplýsingaþjónustunni.
5. Eigi síðar en 1. júlí 2016 skulu aðildarríki tilkynna framkvæmdastjórninni hvaða þar til bærir aðilar, í samræmi við þessa grein, eigi að framkvæma verkefni samkvæmt þessari tilskipun og um breytingar þar á, áður en slík útnefning eða breyting öðlast gildi.
6. Öllum ákvörðunum þar til bærra aðila, sem um getur í þessari grein, skal vera unnt að áfrýja til dómstóla í samræmi við landslög.

11. gr.

Viðurlög

Aðildarríkin skulu setja reglur um viðurlög við brotum á ákvæðum landsráðstafana, sem eru samþykkt samkvæmt þessari tilskipun, og gera allar nauðsynlegar ráðstafanir til þess að tryggja að slíkum viðurlögum sé beitt. Viðurlögin skulu vera viðeigandi, í réttu hlutfalli við brotið og hafa letjandi áhrif.

12. gr.

Endurskoðun

Framkvæmdastjórnin skal leggja fyrir Evrópuþingið og ráðið skýrslu um framkvæmd þessarar tilskipunar eigi síðar en 1. júlí 2018. Skýrslan skal hafa að geyma samantekt á áhrifum þeirra ráðstafana sem kveðið er á um í þessari tilskipun og mat á framvindu í átt að því að ná fram markmiðum hennar, m.a. hvort og hvernig tilskipunin gæti frekar stuðlað að því að ná fram metnaðarfyllri markmiðum fyrir háhraðatengingu en þau sem sett eru fram í Stafrænu áætluninni.

13. gr.

Lögleiðing

Aðildarríkin skulu samþykkja nauðsynleg lög og stjórnsýslufyrirmæli til að fara að tilskipun þessari eigi síðar en 1. janúar 2016. Þau skulu tilkynna það framkvæmdastjórninni.

Þau skulu beita þessum ráðstöfunum frá 1. júlí 2016.

Þegar aðildarríkin samþykkja þessar ráðstafanir skal vera í þeim tilvísun í þessa tilskipun eða þeim fylgja slík tilvísun þegar þær eru birtar opinberlega. Aðildarríkin skulu setja nánari reglur um slíka tilvísun.

14. gr.

Gildistaka

Tilskipun þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

15. gr.

Viðtakendur

Tilskipun þessari er beint til aðildarríkjanna.

Gjört í Brussel 15. maí 2014.

Fyrir hönd Evrópuþingsins,

M. SCHULZ

forseti.

Fyrir hönd ráðsins,

D. KOURKOULAS

forseti.